

רשומות

הצעות חוק

10 באפריל 1978

1341

ג' בניסן תשל"ח

למז

198	חוק שירות המדינה (גמלאות) (תיקון מס' 19), תשל"ח—1978.
199	חוק הבהירות לכנסת (תיקון מס' 8), תשל"ח—1978.

חוק שירות המדינה (גמלאות) (תיקון מס' 19),
תשל"ח-1978

תיקון סעיף 30 1. (א) בסעיף 30 (ב) לחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], תשל"ח-1970 ו (להלן – החוק העיקרי), במקום "שבעים וחמישה אחוזים מקיציבתו" יבוא "תשעים אחוזים מקיציבתו".
(ב) תחילתו של סעיף זה ביום כ"ב בתמוז תשל"ח (1 ביולי 1975), והוראותיו יהולו לגבי הזמן שלאחר תחילתו גם על שאיריו של זכאי לקיציבה שנפטר לפני תחילתו.

תיקון סעיף 40 2. (א) בסעיף 40 לחוק העיקרי, במקום הקטע המתחיל במלים "לבחור במענק" והמסר תיים במלים "כפול חמש" יבוא "לבחור במקום כל הגמלאות האחרות המגיעות להם לפי חוק זה באחד מאלה:

- (1) פיצויי הפיטורים שהיו מגיעים להם לולא האמור בסעיף 39 (א);
- (2) המענק שהיה משתלם להם לפי סעיף 27 אילו שירת העובד פחות מחמש שנים, ואם היו מגיעים להם פיצויי פיטורים לולא האמור בסעיף 39 (א) – בתוספת פיצויים אלה, במלואם או בשיעור המשכורת הקובעת שהיתה לעובד תכוף לפני פרישתו כפול חמש, הכל לפי הקטן יותר.

דברי הסבר

לפי סעיף 28 לחוק העיקרי, זכאי בן זוגו של זכאי לקציבה שנפטר לקציבה בשיעור של 60% מקציבת הנפטר, ואילו כל יתום זכאי לקציבה בשיעור של 15% מקציבת הנפטר. לפיכך כאשר זכאי כאמור השאיר אחריו בן זוג ויתומים, אין בן הזוג זכאי לקבל קציבה אלא בעדו ובעד יתום אחד בלבד, ומוצע להגדיל את השיעור הקיצוני מ-75% ל-90% כך שאפשר יהיה לשלם קציבה גם בעד יתום שני.

סעיף 2 40 לחוק העיקרי ענינו מענק לשאירים במקום גמלאות אחרות, וזו לשונו:

40. עובד שנפטר לאחר חמש שנות שירות, רשאים שאיריו, אם שוכנע הממונה כי הבחירה היא לטובתם, לבחור במענק לפי סעיף 27 במקום כל הגמלאות האחרות המגיעות להם לפי חוק זה, כאילו שירת פחות מחמש שנים; ואם מגיעים להם פיצויי פיטורים, לא יעלה סכום הפיצויים על המשכורת הקובעת שהיתה לעובד תכוף לפני פרישתו, כפול חמש; שירת העובד בכל שנות שירותו או בחלק מהן במשרה חלקית, תיקבע המשכורת הקובעת, לענין זה, לפי הממוצע המשוקלל של חלקיות המשדה בכל שנות שירותו, או בחמש שנות השירות האחרונות, או לפי חלקיות המשדה בשעת הפרישה ובלבד שתוך כלל תקופת שירותו שירת ששים חודש לפחות במשרה שחלקיותה אינה

סעיף 1 30 לחוק העיקרי ענינו קציבת שאיר ששיעורה נקבע על ידי הממונה, והוא קובע לאמור:

30. (א) היה סך כל הקציבאות המגיעות לשאיריו של נפטר עולה על השיעור הקיצוני, או שהשאיר אחריו הנפטר יותר מבן זוג אחד או יתומים מיותר מבן זוג אחד, או שהיתומים אינם סמוכים על שולחן אחד – תשולם לשאיריו, במקום הקציבאות בשיעורים שנקבעו בסעיפים 26 או 28, קציבאות בשיעורים שיקבע הממונה, בהתחשב עם מצבם של השאירים ועם כל הסכמ שביניהם; ובלבד –

(1) ששיעור הקציבה שיקבע הממונה לשאיר פלוני מהשאירים כאמור לא יעלה על שיעור הקציבה שהיתה מגיעה לאותו שאיר אילו לא הוראות סעיף זה;

(2) סך כל הקציבאות שיקבע הממונה יהיה השיעור הקיצוני או סך כל הקציבאות שהיו מגיעות לשאירים אילו לא הוראות סעיף זה, הכל לפי הסכום הקטן יותר.

(ב) השיעור הקיצוני לגבי שאיריו של עובד הוא שבעים אחוז ממשכורתו הקובעת של העובד, ולגבי שאיריו של זכאי לקציבת פרישה – שבעים וחמישה אחוזים מקציבתו.

1 ס"ח תשל"ח, עמ' 65; תשל"ז, עמ' 106.

(ב) סעיף זה חל על שאירי עובד שנפטר אחרי יום כ"א בתמוז חש"ה (30 ביוני 1975); אם העובד נפטר לפני יום פרסום חוק זה ברשומות, רשאים שאיריו להשתמש בזכות הבחירה מכוח סעיף זה עד תום ששה חודשים מיום הפרסום.

דברי הסבר

(א) עובד או שאירו הזכאים, בגלל פרישת העובד, לגמלה לפי חוק זה, פרט למענק לפי סעיפים 23 או 27, לא יהיו זכאים בגלל אותה עילה לפיצויי פיטורים המשתלמים לעובד או לשאירו.

לפיכך, אם עובד נפטר לאחר שנות שירות רבות המזכות את שאיריו בפיצויי פיטורים בסכום העולה על המענק שלפי סעיף 27 בתוספת פיצויים בעד חמש שנות שירות, אין השאירים זכאים לבחור בפיצויי הפיטורים המלאים במקום כל הנמלאות המגיעות להם לפי החוק העיקרי. מוצע על כן לאפשר לשאירים, אם הדבר הוא לטובתם, לקבל את מלוא פיצויי הפיטורים המגיעים להם במקום כל הנמלאות המגיעות להם לפי החוק העיקרי.

נמוכה מחלקיות המשרה בשעת הפרישה – הכל לפי החישוב הנוח יותר לשאירים.

סעיף 27 לחוק העיקרי ענינו מענק לשאירים באין קצבה, והוא קובע לאמור:

27. עובד שנפטר בזמן שירותו לאחר ששירת פחות מחמש שנים, ישולם לרגל פטירתו מענק לשאיריו בשיעור שתקבע הממשלה (בסעיף זה – המענק).

(ב) ועדת השירות תקבע את הכללים לחלוקת המענק בין השאירים ושיעורי הסכומים שינוכו ממשכורתו של עובד על חשבון המענק שיגיע לרגל פטירתו.

וסעיף 39 (א) לחוק העיקרי קובע:

מתפרסמת בזה מטעם ועדת החוקה חוק ומשפט הצעת חוק של חברי הכנסת:

חוק הבחירות לכנסת (תיקון מס' 8), תשל"ח-1978

תיקון סעיף 17

1. בסעיף 17 לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], תשכ"ט-1969 –

(1) בסעיף קטן (ב), בסיפה, המלים "נשיא בית המשפט העליון יודיע על קביעתו זו ליושב ראש הכנסת" – יימחק.

דברי הסבר

לפרוש מכהונתו כיושב ראש הועדה וכתוצאה מכך יהיה צורך להחליף את יושב ראש הועדה סמוך למערכת בחירות. במקום השופט שעסק בנושא בחירות במסגרת הועדה והתודע לבעיות השונות העולות להתעורר, יבוא שופט אחר שיצטרך להתחיל להתמודד עם הבעיות בתקופת לחץ. טובת הענינים מחייבת שיושב ראש הועדה שפרש לגמלאות ימשיך בכהונתו עד תום תקופת כהונתה של הועדה.

שופט הנבחר ליושב ראש ועדת הבחירות המרכזית מכהן בתפקיד זה במשך כל תקופת כהונתה של הועדה. תקופה זו כמעט חופפת את תקופת כהונתה של הכנסת. לפי הוראות סעיפים 15 ו-17 לחוק השופטים, תשי"ג-1953, על שופט לפרוש לגמלאות בהגיעו לגיל 70. כתוצאה מכך עלול להיווצר מצב שבו שופט בית המשפט העליון שנבחר לשמש יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית חייב לפרוש לגמלאות, ובמצב החוקי הקיים גם

1 ס"ה תשכ"ט, עמ' 103; עמ' 196; תשל"ל, עמ' 146; תשל"ג, עמ' 74; עמ' 108; עמ' 152; תשל"ה, עמ' 74; ה"ח 1330, תשל"ח, עמ' 114.

(2) סעיף קטן (ג) יסומן (ז) ואחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) נפטר יושב ראש הועדה המרכזית, או קבע נשיא בית המשפט העליון שנבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו, יבחרו שופטי בית המשפט העליון שופט אחר מביניהם לכהן כיושב ראש הועדה.

(ד) חדל יושב ראש הועדה המרכזית או ממלא מקומו להיות שופט של בית המשפט העליון, רשאי נשיא בית המשפט העליון להאריך תקופת כהונתו עד גמר כהונתה של הועדה.

(ה) נשיא בית המשפט העליון יודיע ליושב ראש הכנסת על קביעתו לפי סעיפים קטנים (ב) עד (ד)."

2. תחילתו של חוק זה ביום

דברי הסבר

מוצע לתקן את חוק הבחירות לפי רוח סעיף 17א לחוק השופטים, כך שאם יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית, שהוא שופט בית המשפט העליון, יפרוש לגמלאות, יוכל להמשיך לכהן כיושב ראש הועדה עד להקמת ועדת בחירות אחרת.

בהודמנות זו מוצע לתת תשובה לבעיה נוספת ולקבוע כי במקרה שיושב ראש ועדת הבחירות המרכזית נפטר, או שנבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו, יבחרו שופטי בית המשפט העליון שופט אחר מביניהם להיות יושב ראש הועדה.

ביום כ"ו בחשון תשל"ח קיבלה הכנסת תיקון לחוק השופטים ובו סעיף 17א האומר:

מ י ו י י

17א. מקום ששר הוסמך בחיקוק למנות שופט או מי שכשיר להיות שופט ליושב ראש של ועדה או של גוף אחר, רשאי השר, לאחר התייעצות בנשיא בית המשפט העליון ובהסכמת המועמד, למנות לכך לתקופה שיקבע, מי שהיה שופט כמפורש בחיקוק ויצא לגמלאות או פרש, ורשאי השר למנות כאמור, בהסכמת המועמד, מי שהיה שופט של ערכאה גבוהה מזו שפורשה בחיקוק.

חברי הכנסת ז' בן-מאיר, ש"י גרופ, ח' קורטו ומ' שחל